NIILO JÄÄSKINEN
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2011. november 17.[1]

C-461/10. sz. ügy

Bonnier Audio AB,
Earbooks AB,
Norstedts Förlagsgrupp AB,
Piratförlaget Aktiebolag,
Storyside AB
kontra
Perfect Communication Sweden AB („ePhone”)

(A Högsta domstolen [Svédország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Szerzői jog és szomszédos jogok — A szellemi tulajdonjog hatékony védelméhez való jog — 2004/48/EK irányelv — 8. cikk — A személyes adatok védelme — Elektronikus hírközlés — Bizonyos előállított adatok megőrzése — Személyes adatok továbbítása magánszemélyeknek — 2002/58/EK irányelv — 15. cikk — 2006/24/EK irányelv — 4. cikk — Hangoskönyvek — Fájlmegosztás — Internet-hozzáférést biztosító szolgáltatót egy IP-címet használó nevének és címének közlésére kötelező bírósági meghagyás”

I – Bevezetés

1. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott [helyesen: kezelt] adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[2] 3–5. és 11. cikkének és a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[3] 8. cikkének értelmezésére irányul.

2. E kérelmet a Högsta domstolen (legfelsőbb bíróság, Svédország) nyújtotta be a Bonnier Audio AB, az Earbooks AB, a Norstedts Förlagsgrupp AB, a Piratförlaget Aktiebolag és a Storyside AB (a továbbiakban együtt: Bonnier Audio és társai) és a Perfect Communication Sweden AB (a továbbiakban: ePhone) közötti, egy meghatározott előfizető azonosítása céljából a Bonnier Audio és társai által benyújtott adatközlésre irányuló meghagyás iránti kérelem ePhone általi vitatása tárgyában indult per keretében.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — HL L 105., 54. o., helyesbítés: HL L 50., 2009.2.21., 52. o.

3 — HL L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.

3. A személyes adatok védelme olyan horizontális terület, amely folyamatosan számos kérdést vet fel különböző területeken. Ez egy alapvető jog (az Európai Unió Alapjogi Chartájának [a továbbiakban: Alapjogi Charta] 8. cikke) a magán- és a családi élet tiszteletben tartására való joghoz (az Alapjogi Charta 7. cikke) hasonlóan, amelyet gyakran kell az Unió jogrendje által biztosított más alapvető joggal egyensúlyba hozni, mint például a szellemi tulajdon védelmével (az Alapjogi Charta 17. cikke).[4] A másodlagos jogban két irányelv képezi a referenciaszövegeket, azaz a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[5], valamint az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről [helyesen: az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről és a magánélet védelméről] szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[6] („elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv"). Ezen irányelveket a 2006/24 irányelv egészítette ki.

4. A személyes adatok védelmével kapcsolatos kérdések újszerű és gyakran érzékeny jellegét az a tény is alátámasztja, hogy a Bíróság elé terjesztett nagyszámú ügyben a nagytanács járt el, különösen a 95/46 irányelv értelmezésével kapcsolatban.[7]

5. A Bíróságnak már többször volt alkalma a 2006/24 irányelvet értelmezni. A jelen ügy által felvetett jogi kérdés mindazonáltal különbözik a korábbi ügyekben előfordultaktól.[8] Jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság különösen azt szeretné megtudni, hogy ki kell-e egészíteni a fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítéletben és az LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten ügyben hozott végzésben adott értelmezést[9] a 2006/24 irányelv elfogadását követően.

II – Jogi háttér

A – *Az uniós jog*

1. A szellemi tulajdonjogok

6. A 2004/48 irányelv a szellemi tulajdonjogok érvényesítésével kapcsolatos szabályokat állapít meg.

4 — Ami a szellemi tulajdon védelmével való kapcsolatot illeti, lásd a Bíróság C-275/06. sz. Promusicae-ügyben 2008. január 29-én hozott ítéletét (EBHT 2008., I-271. o.), a C-557/07. sz. LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten ügyben 2009. február 19-én hozott végzését (EBHT 2009., I-1227. o.) és Cruz Villalón főtanácsnoknak a Bíróság előtt folyamatban lévő C-70/10. sz. Scarlet Extended ügyre vonatkozó indítványát.

5 — HL L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.

6 — HL L 201., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 514. o.

7 — Ami a 95/46 irányelvet illeti, lásd különösen a C-465/00., C-138/01. és C-139/01. sz., Österreichischer Rundfunk és társai egyesített ügyekben 2003. május 20-án hozott ítéletet (EBHT 2003., I-4989. o.), a C-101/01. sz. Lindqvist-ügyben 2009. november 6-án hozott ítéletet (EBHT 2009., I-12971. o.), a C-73/07. sz., Satakunnan Markkinapörssi és Satamedia ügyben 2008. december 16-án hozott ítéletet (EBHT 2008., I-9831. o.), valamint a C-92/09. és C-93/09. sz., Volker und Markus Schecke és Eifert egyesített ügyekben 2010. november 9-én hozott ítéletet (EBHT 2010., I-11063. o.).

8 — Lásd különösen a C-301/06. sz., Írország kontra Parlament és Tanács ügyben 2009. február 10-én hozott ítéletet (EBHT 2009., I-593. o.), valamint a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereseteket, amelyek a C-202/09. sz., Bizottság kontra Írország ügyben, a C-211/09. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2009. november 26-án, a C-185/09. sz., Bizottság kontra Svédország ügyben 2010. február 4-én, és a C-189/09. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2010. július 29-én hozott ítelekhez vezettek. Lásd továbbá a Bíróság előtt még folyamatban lévő C-270/11. sz., Bizottság kontra Svédország ügyet.

9 — Lásd a jelen indítvány 4. lábjegyzetét.

7. A 2004/48 irányelv 8. cikke a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szellemi tulajdonjog megsértése miatt indított eljárásokkal összefüggésben és a felperes indokolt és arányos kérelmére az illetékes bíróságok elrendelhessék, hogy a szellemi tulajdonjogot sértő áruk vagy szolgáltatások eredetéről és terjesztési hálózatairól a jogsértő és/vagy a következő személyek adjanak tájékoztatást:

a) aki jogsértő árukat üzletszerűen birtokolt;

b) aki jogsértő szolgáltatásokat üzletszerűen vett igénybe;

c) aki üzletszerűen nyújtott szolgáltatásokat jogsértő tevékenységekhez; vagy

d) aki az a), b) vagy c) pontban említett személy állítása szerint részt vett jogsértő áruk előállításában, gyártásában vagy terjesztésében, vagy ilyen szolgáltatások nyújtásában.

(2) Az (1) bekezdésben említett tájékoztatás szükség szerint magában foglalja:

a) az előállítók, gyártók, terjesztők, szállítók nevét és címét, az áruk vagy szolgáltatások egyéb korábbi birtokosainak nevét és címét, valamint a címzett nagykereskedők és kiskereskedők nevét és címét;

b) az előállított, gyártott, kiszállított, átvett vagy megrendelt mennyiségekre vonatkozó adatokat, valamint az érintett árukért vagy szolgáltatásokért kifizetett árat.

(3) Az (1) és (2) bekezdés nem érinti azokat az egyéb törvényi rendelkezéseket, amelyek:

[…]

e) az információs források bizalmasságának védelmét vagy a személyes adatkezelést szabályozzák.”

2. A személyes adatok védelme

8. A releváns jogi környezetet ebben az esetben három irányelv alkotja, azaz a 95/46, a 2002/58 és a 2006/24 irányelv.

a) A 95/46 irányelv

9. A 95/46 irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy biztosítsák a természetes személyek jogainak és szabadságainak védelmét a személyes adatok kezelése vonatkozásában oly módon, hogy az ilyen adatkezelés jogszerűségét meghatározó irányelveket állapítsanak meg.

b) A 2002/58 irányelv

10. A 2002/58 irányelv a 95/46 irányelv elveit különös rendelkezések megállapításával az elektronikus hírközlési ágazatban hajtja végre.

11. A 2002/58 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell a nyilvános hírközlő hálózatok és a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások segítségével történő közlések és az azokra vonatkozó forgalmi adatok titkosságát, és különösen meg kell tiltaniuk az ezen adatoknak – főszabály szerint – a felhasználókon kívüli személyek által történő, az érintett felhasználó hozzájárulása nélküli tárolását. Csak az ezen irányelv 15. cikkének

(1) bekezdésével összhangban jogszerűen felhatalmazott személyek és a közlés továbbításához szükséges műszaki tárolás a kivételek. Továbbá a 2002/58 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy ugyanezen cikk (2), (3) és (5) bekezdésének, valamint a 15. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül a tárolt forgalmi adatokat törölni kell, vagy anonimmé kell tenni, ha a közlés továbbításához ezek már nem szükségesek.

12. A 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése alapján a tagállamok jogszabályi intézkedéseket fogadhatnak el többek között a forgalmi adatok titkosságának megőrzésére vonatkozó kötelezettség hatályának korlátozására vonatkozóan, ha az ilyen jellegű korlátozás – a 95/46/EK irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében említettek szerint – egy demokratikus társadalomban szükséges, megfelelő és arányos intézkedésnek minősül a nemzetbiztonság (vagyis az állam biztonsága), a nemzetvédelem és a közbiztonság védelme érdekében, valamint a bűncselekmények, illetve az elektronikus hírközlési rendszer jogosulatlan használata megelőzésének, kivizsgálásának, felderítésének és üldözésének a biztosítása érdekében.

c) A 2006/24 irányelv

13. A 2006/24 irányelv a maga részéről a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy kezelt adatokat szabályozza.

14. A 2006/24 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Ezen irányelv célja azon tagállami rendelkezések harmonizálása, amelyek a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtóinak vagy a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatóinak egyes általuk előállított vagy feldolgozott [helyesen: kezelt] adatok megőrzésére vonatkozó kötelezettségeit szabályozzák, annak biztosítása érdekében, hogy ezen adatok az egyes tagállamok nemzeti joga által meghatározott súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából rendelkezésre álljanak.”

15. A 2006/24 irányelv rendelkezései az adatmegőrzési kötelezettséget (3. cikk), a megőrizendő adatkategóriákat (5. cikk), a megőrzési időszakokat (6. cikk), az adatvédelmet és az adatbiztonságot (7. cikk), valamint az adatok tárolására vonatkozó követelményeket (8. cikk) szabályozó nemzeti jogszabályok közelítését érintik.

16. Ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a szövege a következő:

„A 2002/58/EK irányelv 5., 6. és 9. cikkétől eltérve a tagállamok intézkedéseket fogadnak el annak biztosítása érdekében, hogy a joghatóságukon belül található nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói vagy nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatói által az érintett hírközlési szolgáltatások nyújtása során előállított vagy feldolgozott [helyesen: kezelt], és az ezen irányelv 5. cikkében felsorolt adatokat annak rendelkezéseivel összhangban megőrizzék.”

17. Ugyanezen irányelv 4. cikke pontosítja:

„A tagállamok intézkedéseket fogadnak el annak biztosítása érdekében, hogy az ezen irányelvvel összhangban megőrzött adatok csak meghatározott esetekben és a nemzeti jognak megfelelően legyenek továbbíthatók az illetékes nemzeti hatóságok számára. A megőrzött adatokhoz a szükségnek és az arányossági követelményeknek megfelelően történő hozzáférés érdekében követendő eljárást és a teljesítendő feltételeket a tagállamok határozzák meg nemzeti jogukban, a vonatkozó európai uniós jogi, valamint nemzetközi közjogi rendelkezések figyelembevételével, különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett Emberi Jogok Európai Egyezményére.”

18. A 2006/24 irányelv 5. cikke kimondja:

„(1) A tagállamok biztosítják ezen irányelv alapján a következő adatkategóriák megőrzését:

[…]

2. internet-hozzáférés, internetes elektronikus levél és internetes telefonálás esetén:

i. a hozzárendelt felhasználói azonosító(k);

ii. nyilvános telefonhálózatba belépő bármely közléshez rendelt felhasználói azonosító és telefonszám;

iii. azon előfizető vagy nyilvántartott felhasználó neve és címe, akinek a közlés időpontjában internetprotokoll-címet (IP), felhasználói azonosítót vagy telefonszámot adtak;

b) a közlés címzettjének azonosításához szükséges adatok:

[…]

c) a közlés napjának, időpontjának és időtartamának megállapításához szükséges adatok:

[…]

d) a közlés típusának megállapításához szükséges adatok:

[…]

e) a felhasználók (feltételezett) kommunikációs berendezésének azonosításához szükséges adatok:

[…]

f) mobil kommunikációs eszköz helyének megállapításához szükséges adatok:

[…]

(2) Ezen irányelv alapján a közlés tartalmát felfedő adat nem őrizhető meg.”

19. Végül a 2006/24 irányelv 11. cikke egy új (1a) bekezdéssel egészíti ki a 2002/58 irányelv 15. cikkét. E rendelkezés értelmében a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó azokra az adatokra, amelyek megőrzését külön a 2006/24 irányelv követeli meg.

B – *A nemzeti jog*

1. A szerzői jog

20. Ami a szerzői jogot illeti, a 2004/48 irányelv rendelkezéseit a svéd jogba az irodalmi és művészeti alkotásokról szóló 1960:729 törvény (lagen 1960:729 om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk) (a továbbiakban: szerzői jogi törvény) új rendelkezésekkel való kiegészítésével ültették át. Ezek az új rendelkezések 2009. április 1-jén léptek hatályba. [10]

10 — Az irodalmi és művészeti alkotásokról szóló 1960:729 törvény módosításáról szóló, 2009. február 26-i 2009:109 törvény (Lag [2009:109] om ändring i lagen [1960:729] om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk).

21. A szerzői jogi törvény 53c. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Ha a kérelmező konkrét bizonyítékot szolgáltat arra, hogy az 53. §-ban szereplő mű kapcsán megsértették a szellemi tulajdonjogot, a bíróság kényszerítő bírság terhe mellett a második bekezdésben említett személlyel vagy személyekkel szemben adatközlésre kötelező végzést hozhat, amely alapján tájékoztatást kell adni a jogsértés által érintett áruk vagy szolgáltatások eredetéről, illetve terjesztési hálózatáról (adatközlési meghagyás). Ilyen intézkedés a jogosult, a jogutódja vagy a mű felhasználására törvényes jogcímmel rendelkező bármely más személy kérelmére rendelhető el. Ez az intézkedés csak akkor rendelhető el, ha a kért információk elősegíthetik az árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozó jogsértésnek vagy annak veszélyeztetésének felderítését.

Az adatközlési kötelezettség minden személyt terhel, aki:

1) a jogsértés elkövetője vagy annak veszélyeztetését megvalósító vagy az elkövetésben közreműködő;

2) a jogsértéssel vagy annak veszélyével érintett árukat kereskedelmi mértékben birtokolta;

3) a jogsértéssel vagy annak veszélyével érintett szolgáltatásokat kereskedelmi mértékben vette igénybe;

4) aki kereskedelmi mértékben nyújtott elektronikus hírközlési vagy más szolgáltatást a jogsértésnek vagy annak veszélyeztetésének elkövetéséhez;

vagy

5) aki a 2)–4) pontban meghatározott személy állítása szerint közreműködött a jogsértéssel vagy annak veszélyével érintett áruk előállításában és terjesztésében, illetve a jogsértéssel érintett szolgáltatások nyújtásában.

Az áruk vagy szolgáltatások eredetével, illetve terjesztési hálózatával kapcsolatban az adatközlés magában foglalja különösen:

1) az előállítók, terjesztők, szállítók nevét és címét, az áruk vagy szolgáltatások egyéb korábbi birtokosainak nevét és címét;

2) a nagykereskedők és kiskereskedők nevét és címét;

és

3) az előállított, gyártott, kiszállított, átvett vagy megrendelt mennyiségekre vonatkozó adatokat, valamint az érintett árukért vagy szolgáltatásokért kifizetett árat.

Az előző rendelkezések alkalmazandók az 53. § szerinti jogsértésnek vagy annak veszélyeztetésének kísérletére és előkészületére is.”

22. A szerzői jogi törvény 53d. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Az adatközlési meghagyást csak akkor lehet elrendelni, ha az intézkedés céljának jelentősége meghaladja annak a hátránynak vagy kárnak a jelentőségét, amelyet az intézkedés egyébként a címzettnek vagy egyéb érdekelt harmadik személyeknek okozna.

Az 53c. § alkalmazásában az adatközlési kötelezettség nem érinti azokat az információkat, amelyek a bírósági eljárásról szóló törvénykönyv 36. fejezetének 3. §-a szerinti közlése saját vagy közeli hozzátartozójának közreműködésével megvalósított jogsértés elkövetésének beismerésére kényszerítené.

A személyes adatok védelméről szóló 1998:204 törvény (personuppgiftslagen [1998:204]) ezen adatok kezelését korlátozhatja.”

2. A személyes adatok védelme

23. A 2002/58 irányelvet a svéd jogba többek között az elektronikus hírközlésről szóló 2003:389 törvény (lagen [2003:389] om elektronisk kommunikation) ültette át. E törvény 6. fejezete 20. §-ának első bekezdése értelmében tilos az előfizetőkre vonatkozó adatokat, amelyeket elektronikus hírközlő hálózat vagy elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtásával összefüggésben közöltek, vagy amelyekhez ezek nyújtásával összefüggésben hozzáfértek, engedély nélkül bárkivel közölni vagy felhasználni.

24. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben megjegyzi, hogy a titoktartási kötelezettség, amely köti különösen az internet-hozzáférést biztosító szolgáltatókat, csak az adatok engedély nélküli közlését vagy felhasználását tiltja. A titoktartási kötelezettség tehát relatív annyiban, amennyiben ha más rendelkezések előírják az adatközlést, akkor ezáltal ez engedélyezett lesz. A Högsta domstolen szerint a szerzői jogról szóló törvény 53c. § által megállapított tájékoztatáshoz való jog, amely alkalmazandó az internet-hozzáférést biztosító szolgáltatóra is, olyannak minősül, amely nem tesz szükségessé külön jogalkotói módosítást ahhoz, hogy a személyes adatok közlésére vonatkozó új rendelkezések lerontsák a titoktartási kötelezettség elvét.[11] A bíróságnak az ezen adatközlési meghagyás elrendelésére vonatkozó határozata tehát megszünteti a titoktartási kötelezettséget.

25. A 2006/24 irányelvet az előírt határidőn belül nem ültették át a svéd jogba.[12]

III – Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

26. A Bonnier Audio és társai kiadó társaságok, amelyek hangoskönyv alakban megjelenő huszonhét mű esetében többek között többszörözési, kiadói és terjesztési kizárólagos jogokkal rendelkeznek.

27. A Bonnier Audio és társai álláspontja szerint megsértették a kizárólagos jogaikat e huszonhét mű engedélyük nélküli nyilvánossághoz való közvetítésével FTP (file transfer protocol) szerveren keresztül, amely lehetővé teszi az internethez csatlakozott számítógépek között a fájlmegosztást és -átvitelt.

28. Az állítólagos jogsértő fájlcsere az ePhone nevű internet-hozzáférést biztosító szolgáltató közvetítésével valósult meg.

29. A Bonnier Audio és társai a Solna tingsrätthez (solnai kerületi bíróság) egy meghagyás iránti kérelmet nyújtottak be, amely azon személy nevének és címének közlésére irányult, aki azt az IP-címet használta, amelyről feltehetően a fájlok átvitele a 2009. április 1-je 03 óra 28 perctől 2009. április 1-je 05 óra 45 percig terjedő időszakban megvalósult.

30. Az ePhone vitatta ezt a kérelmet, többek között azt állítva, hogy a meghagyás iránti kérelem ellentétes a 2006/24 irányelvvel.

31. A Solna tingsrätt első fokon helyt adott az adatközlési meghagyás iránti kérelemnek.

11 — A Högsta domstolen e ponton az említett 2009:109 törvény előkészítő anyagaira (2008/09:67 javaslat, 143. o.) hivatkozik.

12 — Lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Svédország ügyben hozott ítéletet és a fent hivatkozott C-270/11. sz. ügyet.

32. Az ePhone fellebbezett a Svea hovrätt (stockholmi fellebbviteli bíróság) előtt az adatközlési meghagyás iránti kérelem elutasítását kérve. E társaság ugyancsak kérte a Bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel való megkeresését annak megállapítása érdekében, hogy a 2006/24 irányelvvel ellentétes-e, hogy egy olyan előfizetőről, akinek IP címet biztosítottak, az irányelvben meghatározott hatóságoktól eltérő személyek részére adatokat közöljenek.

33. A Svea hovrät úgy ítélte meg, hogy a 2006/24 irányelv egyetlen rendelkezése sem tiltja, hogy egy polgári eljárásban részt vevő felet arra kötelezzenek, hogy a hatóságoktól eltérő személyekkel közöljön előfizetői adatokat. A fentieken túl e bíróság elutasította a Bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel való megkeresését is.

34. Ugyanez a bíróság továbbá megállapította, hogy a hangoskönyvkiadók nem szolgáltattak konkrét bizonyítékot a szellemi tulajdonjog megsértésére vonatkozóan. Ennek megfelelően úgy döntött, hogy hatályon kívül helyezi a Solna tingsrätt által hozott adatközlési meghagyást. A Bonnier Audio és társai a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Högsta domstolenhez felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be.

35. E bíróság úgy véli, hogy a fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítélet és a szintén fent hivatkozott LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten ügyben hozott végzés ellenére kétségek merülnek fel, hogy az uniós joggal ellentétes-e a szerzői jogról szóló törvény 53c. §-ának alkalmazása, amennyiben sem ezen ítélet, sem pedig ezen végzés nem hivatkozik a 2006/24 irányelvre.

36. E körülmények között a Högsta domstolen az eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e a […] 2006/24/EK […] irányelvvel, és különösen annak 3., 4., 5. és 11. cikkével a […] 2004/48 irányelv 8. cikke alapján meghozott nemzeti jogszabály alkalmazása, amely lehetővé teszi, hogy egy polgári eljárásban egy adott internet-előfizető vagy internethasználó azonosítása érdekében arra kötelezzék az internet-hozzáférést biztosító szolgáltatót, hogy a szerzői jog jogosultjának vagy ez utóbbi jogutódjának tájékoztatást adjon arról az előfizetőről, akinek a szolgáltató egy adott IP címet biztosított, amely címről állítólag a jogsértést elkövették? A kérdés azon a feltevésen alapul, hogy a meghagyás kérelmezője konkrét bizonyítékot szolgáltatott a szerzői jogi sérelemre vonatkozóan, és a kérelmezett intézkedés arányos.

2) Befolyásolja-e az első kérdésre adandó választ az a tény, hogy az érintett tagállam még nem ültette át a 2006/24 irányelvet, annak ellenére, hogy a nemzeti jogba való átültetésre nyitva álló határidő lejárt?”

37. Írásbeli észrevételeket a Bonnier Audio és társai, az ePhone, a svéd, a cseh, az olasz és a lett kormány, valamint az Európai Bizottság terjesztett elő.

38. Valamennyi fél, aki írásbeli észrevételeket terjesztett elő, a cseh és a lett kormány kivételével képviseltette magát a 2011. június 30-i tárgyaláson.

IV – Elemzés

A – *A 2006/24 irányelv hatálya*

39. Első kérdésével az azt előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2006/24 irányelvet úgy kell e értelmezni, hogy azzal ellentétes a 2004/48 irányelv 8. cikke alapján meghozott nemzeti jogszabályi rendelkezés alkalmazása, amely egy internet-előfizető vagy egy internethasználó azonosítása céljából lehetővé teszi, hogy arra kötelezzenek egy internet-hozzáférést biztosító szolgáltatót, hogy a szerzői jog jogosultjának vagy ez utóbbi jogutódjának tájékoztatást adjon annak az előfizetőnek a nevéről és a címéről, akinek a szolgáltató egy adott IP-címet biztosított, amely címet állítólag a jogsértés elkövetése során használtak.

40. A kérdést előterjesztő bíróság abból az előfeltételből indul ki, hogy egyrészt a meghagyás kérelmezői, a Bonnier Audio és társai, rendelkeznek a szerzői jog megsértésének bizonyítékával, és másrészt a kérelmezett intézkedés arányos.

41. Továbbá, amint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, a Bonnier Audio és társai által indított alapeljárásbeli személyes adatok közlése iránti kereset a polgári eljárás keretébe tartozik.

42. Azzal a kérdéssel kell kezdeni, hogy vajon a kérelmezett adatok személyes adatoknak minősülnek-e. Ugyanis ahhoz, hogy a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok alkalmazhatók legyenek, szükséges, hogy ilyen adatokról legyen szó. Az alapügyben az előfizető nevéről és címéről van szó, amelyeket egy IP-cím alapján kell azonosítani. Ebből következőleg olyan kérdéssel találjuk magunkat szemben, amely a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályok hatálya alá tartozik.

43. Mindazonáltal emlékeztetni kell arra, hogy a szellemi tulajdonjog megsértése feltételezett elkövetőjének személyazonosságát nem lehet csak az IP-cím alapján megállapítani, ha több személy használhatja a hálózathoz való hozzáférésre ugyanazt az IP-címet. Ez a helyzet például a hatékony védelemmel nem rendelkező vezeték nélküli hálózatok esetében, az internethez csatlakoztatott számítógépekkel való visszaélés esetében, valamint azokban az esetekben, amikor több személy használhatja ugyanazt a számítógépet. Mindazonáltal számunkra úgy tűnik, hogy bizonyos tagállamokban egy IP-címet a jogsértés feltételezett elkövetője személyazonosságának bizonyítékaként fel lehet használni. [13]

44. Ezután azt kell ellenőrizni, hogy a 2006/24 irányelv alkalmazandó-e az alapügyben. A fent hivatkozott Promusicae-ügyben ez az irányelv, annak időbeli hatálya miatt nem volt alkalmazható, ezért nem vette figyelembe a Bíróság. [14]

45. A 2006/24 irányelv tárgyi hatálya jelen esetben való vizsgálatának érdekében emlékeztetni kell arra, hogy az irányelv célja – annak 1. cikke szerint – az, hogy biztosítsa, „hogy ezen adatok az egyes tagállamok nemzeti joga által meghatározott súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából rendelkezésre álljanak”. [15] Ezen irányelv 4. cikke továbbá kötelezi a tagállamokat, hogy intézkedéseket fogadjanak el annak biztosítása érdekében, hogy az ezen irányelvvel összhangban megőrzött adatok csak meghatározott esetekben és a nemzeti jognak megfelelően legyenek továbbíthatók az illetékes nemzeti hatóságok számára.

46. Márpedig az alapügyben polgári eljárásról van szó, és az adatokat nem egy illetékes nemzeti hatóság, hanem magánszemélyek kérik.

47. Tehát nekem úgy tűnik, hogy a 2006/24 irányelv a tárgyi hatálya miatt az alapügyre nem alkalmazható, akkor sem, ha az irányelv által engedélyezett célokra megőrzött adatok a személyes adatok védelméről szóló irányelv hatálya alá tartoznak, mivel a szolgáltató más célból őrizte meg őket.

48. Következésképpen a második kérdés, amely a 2006/24 irányelv svéd jogba való átültetése elmaradásának az első kérdésre adott válaszra való hatására vonatkozik, tárgytalan.

49. A 2006/24 irányelv jelen esetben való alkalmazhatatlanságának ellenére meg kell vizsgálni azt a kérdést, hogy milyen relevanciával bír az alapüggyel kapcsolatban. Mielőtt rátérnék erre a kérdésre, először a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezésekkel kell foglalkoznom.

13 — Az ePhone képviselője a tárgyaláson jelezte, hogy bizonyos internet-hozzáférést biztosító szolgáltatók rendszeresen törlik az IP-címekre vonatkozó adatokat azért, hogy megakadályozzák ezeknek az adatoknak az ügyfeleikkel szembeni felhasználását.

14 — A Bíróság nem említi a 2006/24 irányelvet a fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítéletben, ellentétben Kokott főtanácsnokkal (lásd különösen a főtanácsnok fent hivatkozott Promusicae-ügyre vonatkozó indítványának 122. és azt követő pontjait).

15 — A „súlyos bűncselekmény” fogalmának tagállamokbeli értelmezéséről lásd a Bizottság értékelő jelentését a 2006/24 irányelvről (COM(2011) 225 végleges).

B – *A személyes adatok védelmének korlátozása*

50. Szükséges felidézni itt néhány alapelvet, amely az uniós jogban a személyes adatok védelmét szabályozza.

51. A 95/46 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjában kimondott alapelv a következő: a személyes adatok gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és törvényes célból történhet, és további kezelése nem végezhető e célokkal összeférhetetlen módon. A személyes adatok gyűjtését, annak feltételeit és céljait előzetesen kell meghatározni. Egy későbbi adatkezelés, amely az előre meghatározott célokkal ellentétes, tilos.

52. Meg kell tehát vizsgálni, hogy e követelményeknek megfelelő rendelkezéseket az Európai Unió szintjén vagy nemzeti szinten elfogadtak-e, ami a személyes adatok megőrzését és magánszemélyek által hivatkozott a szellemi tulajdonjog állítólagos megsértésének esetében harmadik személyeknek való átadásukat illeti.

1. Az Unió szintjén előírt korlátozások

53. Az uniós jogban a hírközléssel kapcsolatos adatok esetében ez a 2006/24 irányelvvel kiegészített 2002/58 irányelv, amely pontosítja a 95/46 irányelvben megállapított általános keretet. Márpedig a 2002/58 és 2006/24 irányelv vizsgálata azt mutatja, hogy nem tartalmaznak semmilyen különös rendelkezést, ami a magánszemélyek kezdeményezésére a szellemi tulajdonjogok megsértése elleni küzdelem keretében a hírközlési adatok megőrzését vagy felhasználását illeti. A 2002/58 irányelv az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtójának jogaira és kötelezettségeire összpontosít. A 2006/24 irányelv a maga részéről a súlyos bűncselekmények felderítése végett a hatóságok általi adatmegőrzést szabályozza. Magánszemélyek által hivatkozott a szellemi tulajdonjog megsértésének eseteiben meg kell állapítani, hogy sem a 2002/58 irányelv, sem pedig a 2006/24 irányelv nem írja elő ezen adatok ilyen célból való megőrzésének vagy felhasználásának, illetve a más célból megőrzött már létező adatok felhasználásának lehetőségét vagy kötelezettségét.

54. A 2004/48 irányelvet illetően a személyes adatok egyetlen említése a 8. cikke (3) bekezdésének e) pontjában található. E rendelkezés szerint a szellemi tulajdonjog megsértését érinthető információkhoz való hozzáférést szabályozó 8. cikkének (1) és (2) bekezdése alkalmazandó azon egyéb törvényi rendelkezésekre, amelyek a személyes adatkezelést szabályozzák. A 2004/48 irányelv tehát jelzi, hogy tiszteletben kell tartani a személyes adatkezelést szabályozó törvényi rendelkezéseket. Ellenben nem határozza meg sem a megőrizhető személyes adatokat, sem a megőrzésük célját, sem ennek az időtartamát, sem pedig azokat a személyeket, akik hozzáférhetnek ezekhez a szellemi tulajdonjog megsértése esetén.

55. Még ha az Unió szintjén elképzelhető is lenne egy olyan irányelv, amely a szellemi tulajdonjog megsértése esetén megőrzési kötelezettség előírásával kiegészítené a 2004/48 irányelvet, és amely meghatározná továbbá e megőrzés célját, a megőrzendő adatokat, az időtartamát, azokat a személyeket, akik hozzáférhetnek ezekhez, meg kell állapítani, hogy jelenleg ilyen irányelv nem létezik. [16]

56. A fenti tényezőkre tekintettel azt kell megállapítani, hogy a hatályos uniós jogszabályok nem szabályozzák az elektronikus hírközléssel kapcsolatban előállított személyes adatok megőrzéséhez és átadásához szükséges feltételeket, amikor átadásukra magánszemélyek által hivatkozott szellemi tulajdonjog megsértésének esetében kerül sor.

16 — Ezt már Kokott főtanácsnok is megállapította a fent hivatkozott Promusicae-ügyre vonatkozó indítványának 110. pontjában.

2. A tagállamok szintjén előírt korlátozások

57. A tagállami jogokkal kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a 2002/58 irányelv 15. cikke lehetővé teszi az ezen irányelvet megalapozó elvek alkalmazásának korlátozását.

58. A Bíróság értelmezte ezt a cikket a fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítéletében és a szintén fent hivatkozott LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten ügyben hozott végzésében. Akkor úgy ítélte meg, hogy a 2002/58 irányelv nem zárta ki a tagállamok számára annak lehetőségét, hogy egy polgári eljárás keretében előírják a személyes adatok közlésének kötelezettségét, de az uniós jog nem kívánja meg a tagállamoktól, hogy előírjanak ilyen kötelezettséget.[17] A Bíróság ezen irányelv 15. cikkének (1) bekezdése és a 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése között egy összefüggést is megállapított.[18]

59. A fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítélet utal a személyes adatok közlésének kötelezettségére és végül a tagállamok azon kötelezettségére, hogy *a fent említett irányelvek átültetése* során figyeljenek arra, hogy ezen irányelvek olyan értelmezésére támaszkodjanak, amely lehetővé teszi az Unió jogrendje által védett különböző alapjogok igazságos egyensúlyának a biztosítását.[19] Úgy értelmezem ezt a megállapítást, hogy mindegyik terület alapelveit – tudniillik az elektronikus hírközlés titkosságának védelmét, valamint a szerzői és szomszédos jogok védelmét – teljes mértékben tiszteletben kell tartani.

60. Ahhoz, hogy a személyes adatok közlése lehetséges legyen, az uniós jog előírja, hogy megőrzési kötelezettséget írjon elő a nemzeti jog, annak érdekében, hogy meghatározásra kerüljenek a megőrzendő adatkategóriák, a megőrzés célja, a megőrzés időtartama és azon személyek, akik hozzáférhetnek ezen adatokhoz. Ellentétes lenne a személyes adatok védelmének elveivel, hogy ha azokat az adatbázisokat használnák, amelyeket a jogalkotó által meghatározott más célokból hoztak létre.

61. Következésképpen ahhoz, hogy olyan helyzetben, mint az alapügybeli, a személyes adatok megőrzése és átadása összeegyeztethető legyen a 2002/58 irányelv 15. cikkével, a nemzeti jognak szabályoznia kell előzetesen és részletesen az említett irányelv 5., 6., 8. cikkének (1)–(4) bekezdésében és 9. cikkében előírt jogok és kötelezettségek jogalkotói úton bevezetett korlátozásait.[20] Egy így megállapított korlátozásnak szükséges, megfelelő és arányos intézkedést kell megvalósítania. Márpedig az internet-hozzáférést biztosító szolgáltatót más célból megőrzött személyes adatok közlésére való kötelezése nem elég ahhoz, hogy megfeleljen ezeknek a követelményeknek.[21]

62. Végezetül hangsúlyozni kell, hogy egyrészről a személyes adatok és a magánélet védelme területén és másrészről a szellemi tulajdon védelme területén az alapjogoknak egyenlő védelemben kell részesülniük. Következésképpen nem lehet előnyben részesíteni a szellemi tulajdonjog jogosultjait, lehetővé téve számukra, hogy felhasználhassanak személyes adatokat, amelyeket jogaik védelmétől eltérő célokra törvényesen gyűjtöttek vagy megőriztek. A személyes adatok védelmére vonatkozó uniós jog tiszteletben tartása miatt ezen adatok ilyen célokra való gyűjtése és felhasználása megköveteli a 2002/58 irányelv 15. cikkének megfelelően részletes rendelkezések nemzeti jogalkotó általi előzetes elfogadását.[22]

17 — Lásd a fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítélet 54. és 59. pontját.

18 — Lásd a fent hivatkozott LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten ügyben hozott végzés 26. pontját, amely szerint, „[a] fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítélet 53. pontjában ugyanis a Bíróság megállapította, hogy *a mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges intézkedések* a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésében szereplő kivételek közé tartoznak, ahol kifejezetten utalás szerepel a 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésére. Mivel a 2002/58 irányelv nem határozza meg közelebbről az e kivétel hatálya alá eső jogokat és szabadságokat, e rendelkezéseket úgy kell értelmezni, mint a közösségi jogalkotó azon szándékának kifejezését, hogy azok alkalmazási köréből nem zárja ki a tulajdonjogokat, sem azokat a helyzeteket, amelyekben a szerző tulajdonjogait polgári eljárás keretében kívánja megvédeni” (kiemelés tőlem).

19 — Lásd a fent hivatkozott Promusicae-ügyben hozott ítélet 68. pontját.

20 — Azonban emlékeztetni kell arra, hogy a titkosság korlátozásának teljes hiánya is megvalósíthatja a EJEE 8. cikkének megsértését (lásd az EJEB K. U. kontra Finnország ügyben 2008. december 2-án hozott ítéletét, 2872/02. sz. kérelem).

21 — A nemzeti jogalkotóra hárul az, hogy igazolja az ilyen intézkedések létét, és biztosítsa az említett követelményeknek való megfelelésüket.

22 — A jogalkotói út ilyen beavatkozásokra ekként szerepel: „Az EJEE 8. cikkének (2) bekezdéséből és az Európai Unió Alapjogi Chartája 52. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy a beavatkozás indokolt lehet, ha azt jogszabály rendeli el, jogos célt szolgál, és a jogos cél eléréséhez egy demokratikus társadalomban szükséges” (lásd az adatmegőrzésről szóló 2006/24/EK irányelvre vonatkozó, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek benyújtott bizottsági értékelő jelentésről szóló európai adatvédelmi biztosi vélemény (HL 2011. C 279., 1. o.) 8. pontját).

V – Végkövetkeztetések

63. A fentiekre tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a következőképpen válaszoljon a Högsta domstolen által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre:

„1) A nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott [helyesen: kezelt] adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv nem alkalmazandó a személyes adatok más célú kezelésére, mint az irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott célúakra. Következésképpen ezen irányelv nem zárja ki olyan nemzeti rendelkezés alkalmazását, amely alapján egy polgári eljárásban egy adott előfizető azonosítása érdekében arra köteleznek egy internet-hozzáférést biztosító szolgáltatót, hogy a szerzői jog jogosultjának vagy ez utóbbi jogutódjának tájékoztatást adjon arról az előfizetőről, akinek a szolgáltató egy adott IP-címet biztosított, amelyet ennek a jognak a megsértése során használtak. Mindazonáltal ezeket az adatokat azért kell megőrizni a nemzeti jogalkotás által megállapított részletes rendelkezéseknek megfelelően, amelyeket a személyes adatok védelme vonatkozó uniós jog tiszteletben tartásával fogadtak el, hogy ebből a célból közöljék és felhasználják.

2) Tekintettel az első kérdésre adott válaszra a második kérdés tárgytalan.”